

Process of Innovative Skill Development for Academic Administrations under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

Pimporn Yoosing¹ and Suttipong Boonphadung²

¹Master Student of Education, Rajabhat Suan Sunandha University, Thailand

²Lecturer from the Faculty of Education, Rajabhat Suan Sunandha University, Thailand

¹Email: s62561802027@ssru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-3446-6333>

² Corresponding E-mail: suttipong.bo@ssru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0027-9358>

Received 08/10/2024

Revised 25/11/2024

Accepted 25/12/2024

Abstract

Background and Aims: Developing innovation skills is very important for executives in the 21st century. Executives who have innovation skills and can create innovations have a better chance of being successful in management. The purposes of this research were: 1) to study the actual situation, expected conditions, and necessary needs in the development of innovation skills of educational institution administrators. 2) to develop guidelines for developing the innovation skills of educational institution administrators. Under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1.

Methodology: This research has 2 phases: Phase 1: Study of the actual situation, expected situation, and necessity of innovation skill development of school administrators. The population and sample consisted of school administrators, classified as school directors and deputy school administrators, totaling 220 people. The sample group was determined using the Krejcie and Morgan table, resulting in 140 people. The sample was stratified by school size. Phase 2: Develop guidelines for the innovation skill development of school administrators. The target group was obtained by purposive sampling. The instruments used were questionnaires with a reliability of .98 and structured interviews. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and PNI_{Modified} necessity index. The data from the interviews were analyzed using content analysis.

Results: The results of the research found that 1) The actual situation of educational institution administrators' innovation skills Overall it is overall at a high level. When considering each aspect, it was found that the executives' skills were at a high level in every aspect. As for the expected condition, overall, it is at the highest level. When considering each aspect, it was found that Executives have the highest expectations in every aspect, and the a need for the development of innovation skills of educational institution administrators. The needs index values are arranged in order from highest to lowest, including the innovation management process. Knowledge of digital platform innovation, Knowledge development of educational institution administrators, Problem-solving and application aspects, and working with others. 2) Guidelines for developing innovation skills of educational institution administrators found that the parent agency should support the creation of new knowledge

for educational institution administrators. Promote digital administration in educational institutions. Allow administrators to apply digital knowledge and skills in their work, teaching, and learning. Including comprehensive support for budget and equipment for educational institutions.

Conclusion: Guidelines for developing innovation skills of educational institution administrators. The primary agency should support the creation of new knowledge for educational institution administrators. Promote digital administration in educational institutions. Allow administrators to apply digital knowledge and skills in their work, teaching, and learning. Including supporting budget and equipment for educational institutions thoroughly.

Keywords: Executive Skills; Development Guidelines; Innovation Skills

แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

พิมพ์พร อยู่สิงห์¹ และสุทธิพงศ์ บุญผดุง²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารที่มีทักษะด้านนวัตกรรม และมีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้ผู้บริหารมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารได้มากกว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ระเบียบวิธีการวิจัย: การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 220 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชี และมอร์แกน ได้จำนวน 140 คน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดโรงเรียน ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI^{Modified} ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย: พบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงของทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีทักษะอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัล แพลตฟอร์ม ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2) แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้เกิดการบริหารงานในรูปแบบดิจิทัลในสถานศึกษา ให้ผู้บริหารนำความรู้และทักษะดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างทั่วถึง

สรุปผล: แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้เกิดการบริหารงานในรูปแบบดิจิทัลในสถานศึกษา ให้ผู้บริหารนำความรู้และทักษะดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหาร; แนวทางการพัฒนา; ทักษะนวัตกรรม

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยี พันธุกรรมสมัยใหม่และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งแนวโน้มข้างต้นคาดว่าจะจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมว่าเป็นพลังขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อน กระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น (แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 -2564 มีจุดเน้นหลักในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่องกระบวนการผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์ และการบริการใหม่ๆโดยนวัตกรรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและส่งเสริมขีดความสามารถของมนุษย์ให้มีผลิตภาพการผลิตสูงขึ้น เพื่อช่วยขยายฐานรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ และช่วยลดต้นทุนการผลิต ด้วยเหตุนี้มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 จึงมีข้อกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand) คือ อารมณ์ความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อพัฒนาสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active citizen) เพื่อสันติสุข โดยการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

การพัฒนาทางเทคโนโลยีสามารถส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำได้ในหลายช่องทาง เช่น การพัฒนาทางเทคโนโลยีบางอย่างจะเอื้อต่อแรงงานมีทักษะมากกว่า กระแสโลกาภิวัตน์เสริมความต้องการแรงงานทักษะสูง คณะกรรมการการว่าจ้างและสังคมเป็นคณะกรรมการของรัฐสภายุโรป พบว่าระดับของแรงงานในเศรษฐกิจแพลตฟอร์มส่วนมากเป็นแรงงานการศึกษาสูง โดยครึ่งหนึ่งเป็นผู้จบระดับปริญญาตรีหรือร้อยละ 25 เป็นผู้กำลังศึกษาระดับปริญญา และส่วนมากเป็นกลุ่มผู้มีอายุน้อย มากกว่าร้อยละ 60 ของแรงงานมีอายุน้อยกว่า 40 ปี ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าโอกาสเศรษฐกิจแพลตฟอร์มอาจเอื้อไปทางผู้ที่มีการศึกษาและยังอายุน้อย ตลาดแรงงานบนแพลตฟอร์มมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีมูลค่าตลาดมหาศาล Online Labor Index มีสถิติที่บอกถึงขนาดของตลาดแรงงานบนแพลตฟอร์มโดยใช้ข้อมูลจำนวนงานที่เสนอบนแพลตฟอร์มมีการใช้บริการแพลตฟอร์มเพื่อจ้างแรงงานบนแพลตฟอร์มร้อยละ 25 ต่อปีทั่วโลก (Kassi, and Lehdonvirta, 2018)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เพื่อที่จะสามารถกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษา สนับสนุนครู และสร้างผู้เรียนให้เปลี่ยนวิธีคิด จากที่พยายามหลีกเลี่ยงสิ่งท้าทายไปหาสิ่งที่ง่ายกว่า หรือใช้ความพยายามน้อยกว่า ทำให้การศึกษายังคงย่ำอยู่กับที่ การส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการประยุกต์ให้เข้าถึงเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างให้ผู้เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สู้สิ่งใหม่ สิ่งท้าทาย สิ่งที่ยากขึ้นนั้นโดยมีครูทำหน้าที่เป็นโค้ช (Coach) และผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน เมื่อใดก็ตามที่ผู้เรียนมีความคิดว่า "ยิ่งยากยิ่งท้าทาย" นั่นคือ ความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีแนวทางในการพัฒนาตนเองและพัฒนาพร้อมกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นผู้นำทางด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมตลอดจนส่งเสริมและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้อย่างรอบด้าน และใช้แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมอยู่การขับเคลื่อนการศึกษาให้พัฒนา อย่างก้าวไกลในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้เปรียบพร้อมด้วยคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะกระบวนการทำงาน และภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในยุค 4.0 ต่อไป (พัชนี บุญคง, 2560)

จากหลักการที่กล่าวมาข้างต้นซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ ครู ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาเข้าถึงทรัพยากรและระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งมีศูนย์กลางในการจัดเก็บรวบรวมสื่อการเรียน การสอนแบบดิจิทัลที่ทันสมัย และระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาระดับทักษะและแนวทางการพัฒนาทักษะเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพสถานศึกษา คุณภาพครูผู้สอน และคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนากรอบยุทธศาสตร์การศึกษาในด้านการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นของทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนวัตกรรม

สำหรับรากศัพท์ของคำว่านวัตกรรม (Innovation) นั้นมาจากภาษาละตินคำว่า “Innovare” แปลว่า “ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา” การศึกษานวัตกรรม (Innovation) ได้มีการศึกษาและกล่าวถึงมาเป็นระยะเวลาค่อนข้างนานแล้ว มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน ดังต่อไปนี้

พิมพ์ใจ ทวีติยาวัฒน์ (2564) ได้สรุปแนวคิดทางด้านนวัตกรรม คือ การสร้าง การเริ่มต้นทำในสิ่งใหม่ หรือ การเปลี่ยนแปลงวิธีการหรือกระบวนการที่เคยมีอยู่แล้ว ให้เกิดประโยชน์ในเป้าหมายงานนั้น ๆ โดยนวัตกรรมจะต้องเป็นที่ยอมรับและสามารถนำมาใช้ได้จริงมีความแตกต่างจากวิธีดั้งเดิมอย่างชัดเจนและนวัตกรรมสามารถเป็นในรูปแบบของรูปธรรมและนามธรรมย่อมได้

จิตติมา วรรณศรี (2563) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาโดยคิดค้น และสร้างสิ่งใหม่ซึ่งอาจเป็นแนวคิด วิธีการ กระบวนการ ระบบ รูปแบบ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่

National Innovation Agency (2019) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่าหมายถึง การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อก่อให้เกิดคุณค่า พิจารณาจากผู้ได้รับประโยชน์จากนวัตกรรมนั้น ๆ ยกตัวอย่าง ถ้าเป็นคุณค่าทางเศรษฐกิจ คุณค่าของนวัตกรรมอาจจะหมายถึงประโยชน์ที่ผู้ซื้อจะได้รับมูลค่า หรือการเติบโตของบริษัทที่เกิดจากการขายสินค้าชนิดนั้น การสร้างงานหรือการสร้างตลาดใหม่และศักยภาพในการแข่งขันของประเทศที่เพิ่มขึ้นจากสินค้า นวัตกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้อาจหมายถึงคุณค่าเชิงสังคม เช่น เป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้ชีวิตสะดวกสบายยิ่งขึ้น ปลอดภัยมากขึ้น หรือลดปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ ได้ สรุปได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง แนวความคิด แนวทางการดำเนินงาน หรือวิธีการใหม่ ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสิ่งใหม่ หรือนำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาพัฒนา เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับองค์กร มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับ

ความสำคัญของนวัตกรรม

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) กล่าวว่า นวัตกรรมมีความสำคัญต่อมนุษย์และการพัฒนา ประเทศที่สำคัญเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ และช่วยเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขัน ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจ สังคมของประเทศสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในประเทศได้สูง และทำให้คุณภาพชีวิตของคน และสังคมดีขึ้น

พยัต วุฒิรงค์ (2563) กล่าวว่า นวัตกรรมที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะความพยายาม ของมนุษย์ที่จะแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน หรือการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นเป็นการที่บุคคลได้นำเอาความรู้ ความคิด วิธีการหรือสิ่งใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการประกอบอาชีพ หรือการดำรงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น สร้างให้เกิดความสุขกาย สุขใจ มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หรือสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับสังคม

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2563) กล่าวว่า ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร นวัตกรรมเริ่มเข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารความเสี่ยงนวัตกรรม ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้บริหารควรเรียนรู้ และนำมาใช้ในการบริหารจัดการเชิงรุก เป็นการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร เช่น วางแผน กำหนดยุทธศาสตร์ การติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์กร ถือเป็นตัวช่วยขับเคลื่อน การดำเนินงานองค์กรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับแนวคิด วิธีการ กระบวนการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้องค์กร ทำให้การบริหารจัดการองค์กรมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย อาจมีความแตกต่างกันในลักษณะการศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้แก้ปัญหา สำหรับตัวอย่างกรอบแนวคิดที่อาจพบและใช้กัน ได้แก่ การเสนอผลของตัวแปรตามที่ได้จากการจัดกระทำด้วยตัวแปรอิสระ ดังภาพที่ 1 ดังนี้

สภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านกระบวนการบริหารนวัตกรรม
2. ด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม
3. ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
4. ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้
5. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 59 คน และรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 161 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 220 คนจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 1 (ปีการศึกษา 2563) จำนวน 67 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษาในปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 140 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจิสซี่และมอร์แกน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และเทียบสัดส่วนตามขนาดสถานศึกษา

1.3 กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีผลงานเชิงประจักษ์ใน ด้านเทคโนโลยี จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งได้ กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางการศึกษา หรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์การบริหารมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยี จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยนำรายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ลำดับที่ 1 ถึง 3 ในแต่ละ

ด้าน มาสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนดและสร้างแบบสอบถาม และให้ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนวทางวิธีการในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ และแบ่งออกเป็น 5 ด้าน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม

5. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ที่ได้ลงคะแนนความตรงเชิงเนื้อหา พร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหาโดยใช้สูตรค่า IOC ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามแต่ละข้อ พบว่า มีค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ

6. นำเสนอแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 1 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามสูตรของ ครอนบาค พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 140 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อประสานงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา แล้ววันวันเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมนำแบบสอบถาม มาทำการลงรหัส เพื่อนำไปประเมินผลของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

4. เมื่อดำเนินการในส่วนของการแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการติดฉลากหมายเพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้ ผู้วิจัยมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 วิเคราะห์ในส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาความสัมพันธ์เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556)

น้ำหนักคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่คาดหวัง
5	4.51 - 5.00	มากที่สุด
4	3.51 - 4.50	มาก
3	2.51 - 3.50	ปานกลาง
2	1.51 - 2.50	น้อย
1	1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

2.4 วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ I = ค่าเฉลี่ยของสภาพคาดหวัง (Importance)

D = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of success)

3. เมื่อทำการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จากการสัมภาษณ์และประเด็นการสนทนา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเขียนการอธิบายในลักษณะการพรรณนา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาทักษะนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่คาดหวัง ดัชนีความต้องการจำเป็น และแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังและดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังและดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมเป็นรายด้าน

รายการประเมิน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย		
ด้านกระบวนการบริหารงานด้าน								
นวัตกรรม	3.67	0.18	มาก	4.65	0.14	มากที่สุด	0.27	3
ด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัล								
แพลตฟอร์ม	3.58	0.19	มาก	4.68	0.14	มากที่สุด	0.31	1
ด้านการพัฒนาความรู้ของ								
ผู้บริหารสถานศึกษา	3.66	0.19	มาก	4.60	0.15	มากที่สุด	0.26	4
ด้านการแก้ไขปัญหาและการ								
ประยุกต์นำไปใช้	3.64	0.18	มาก	4.70	0.13	มากที่สุด	0.29	2
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.86	0.28	มาก	4.62	0.16	มากที่สุด	0.20	5
รวมเฉลี่ย	3.68	0.09	มาก	4.65	0.08	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวังและดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมเป็นรายด้าน พบว่า

สภาพที่เป็นจริง ผู้บริหารมีทักษะด้านนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$; S.D.=0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีทักษะอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x}=3.86$; S.D.=0.28) ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ($\bar{x}=3.67$; S.D.=0.18) ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{x}=3.66$; S.D.=0.19) ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ ($\bar{x}=3.64$; S.D.=0.18) และด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ($\bar{x}=3.58$; S.D.=0.19)

สภาพที่คาดหวัง ผู้บริหารมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.65$; S.D.=0.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ ($\bar{x}=4.70$; S.D.=0.13) ด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ($\bar{x}=4.68$; S.D.=0.14) ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ($\bar{x}=4.65$; S.D.=0.14) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x}=4.62$; S.D.=0.16) และด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{x}=4.60$; S.D.=0.15)

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม (PNI_{Modified}= 0.27) ด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม (PNI_{Modified}= 0.31) ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา (PNI_{Modified}= 0.26) ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ (PNI_{Modified}= 0.29) และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (PNI_{Modified}= 0.20)

แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

1. ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม

ผู้บริหารจะควรมีความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี การประเมินความรู้ทักษะด้านนวัตกรรมจากการพัฒนา มีความใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ การพัฒนาความรู้ นวัตกรรม สามารถปรับตัวบนความเปลี่ยนแปลงได้ มีความยืดหยุ่นในการพัฒนางานด้านต่างๆ ความรู้ ความชำนาญในการพัฒนาสมรรถภาพ และความสามารถในการเป็นผู้นำทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะด้าน นวัตกรรม

2. ด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร กำหนดกลยุทธ์ โครงสร้าง สถานศึกษา การวิเคราะห์งบประมาณ สนับสนุน วางแผนการบริหารพัฒนานวัตกรรม การใช้ความรู้ทักษะด้านศาสตร์และศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนการ ใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา การสร้างองค์ความรู้ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ วิสัยทัศน์ในการบริหารงาน นวัตกรรม

3. ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในแพลตฟอร์ม ความสามารถในการใช้ อุปกรณ์เทคโนโลยี ความสามารถในการใช้โปรแกรมแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การ ประยุกต์ใช้งานดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาทักษะด้าน นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก และการถ่ายทอดองค์ความรู้ดิจิทัล แพลตฟอร์ม

4. ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้

สถานศึกษาควรมีกระบวนการแก้ไขปัญหาการเตรียมการรับมือสถานการณ์ต่างๆ การนำปัญหาที่เกิดขึ้น ไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่น การหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้และพัฒนา การปรับปรุงกระบวนการจากที่มีการนำไปใช้ การสร้างทางเลือกและมาตรฐานที่เหมาะสม ทักษะด้านการ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหา การประเมินผลจากกระบวนการที่นำไปใช้

5. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สร้างทัศนคติให้ทุกคนในทีมมีความรักในงาน มีความเป็นธรรม มีกลไก การสื่อสารเพื่อการสร้างทีม ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร การพัฒนาแรงจูงใจในทีมร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว การ ประสานงานและการบริหารข้อขัดแย้ง เข้าใจหลักที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน การเลือกและการวางบทบาท ของผู้นำที่เหมาะสม และการสนับสนุนและการสร้างความไว้วางใจ

สรุปผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยรวมเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่ เป็นจริง ผู้บริหารมีทักษะนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่

ส่วนสภาพที่คาดหวัง ผู้บริหารมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ ด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1.1 ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม พบว่า สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ วิสัยทัศน์ในการบริหารงานนวัตกรรม พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ การวิเคราะห์งบประมาณสนับสนุน และกำหนดกลยุทธ์ โครงสร้างสถานศึกษา สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กำหนดกลยุทธ์ โครงสร้าง สถานศึกษา การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร และการวิเคราะห์งบประมาณสนับสนุน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร กำหนดกลยุทธ์ โครงสร้าง สถานศึกษา การวิเคราะห์งบประมาณสนับสนุน และวางแผนการบริหารพัฒนานวัตกรรม

1.2 ด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม พบว่า สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม การประยุกต์ใช้งานดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในแพลตฟอร์ม และการประยุกต์ใช้งานดิจิทัลแพลตฟอร์ม และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในแพลตฟอร์ม และความสามารถในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี

1.3 ด้านการพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรม เป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีทักษะอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการศึกษา สามารถปรับตัวบนความเปลี่ยนแปลงได้ และมีความยืดหยุ่นในการพัฒนางานด้านต่างๆ สภาพที่คาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สามารถปรับตัวบนความเปลี่ยนแปลงได้ การประเมินความรู้ทักษะด้านนวัตกรรมจากการพัฒนา และมีความสนใจ ทักษะที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง และดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสนใจ ทักษะที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง การพัฒนาทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี และการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรม

1.4 ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ เป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลจากกระบวนการที่นำไปใช้ พัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหา และทักษะด้านการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา พัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหา และมีกระบวนการแก้ไขปัญหา และดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีกระบวนการแก้ไขปัญหา การเตรียมการรับมือสถานการณ์ต่างๆ และการนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่น การหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา

1.5 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สภาพที่คาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร การพัฒนาแรงจูงใจในทีมร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว การเลือกและการวางบทบาทของผู้นำที่เหมาะสม และสร้างทัศนคติให้ทุกคนในทีมมีความรักในงาน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สร้างทัศนคติให้ทุกคนในทีมมีความรักในงาน มีความเป็นธรรม และมีกลไกการสื่อสารเพื่อการสร้างทีม

2. แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยเรียงลำดับตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ควรมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร กำหนดกลยุทธ์ โครงสร้างสถานศึกษา การวิเคราะห์งบประมาณสนับสนุน วางแผนการบริหารพัฒนานวัตกรรม การใช้ความรู้ทักษะด้านศาสตร์และศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา การสร้างองค์ความรู้ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ วิสัยทัศน์ในการบริหารงานนวัตกรรม

ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ ควรมีการกระบวนการแก้ไขปัญหาการเตรียมการรับมือสถานการณ์ต่างๆ การนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่น การหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้และพัฒนา การปรับปรุงกระบวนการจากที่มีการนำไปใช้ การสร้างทางเลือกและมาตรฐานให้เหมาะสม ทักษะด้านการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหา การประเมินผลจากกระบวนการที่นำไปใช้

ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ผู้บริหารจะควรมีความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี การประเมินความรู้ทักษะด้านนวัตกรรมจากการพัฒนา มีความใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรม สามารถปรับตัวบนความเปลี่ยนแปลงได้ มีความยืดหยุ่นในการพัฒนางานด้านต่างๆ ความรู้ ความชำนาญในการพัฒนาสมรรถภาพ และความสามารถในการเป็นผู้นำทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรม

ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในแพลตฟอร์ม ความสามารถในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี ความสามารถในการใช้โปรแกรมแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การประยุกต์ใช้งานดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก และการถ่ายทอดองค์ความรู้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม

ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สร้างทัศนคติให้ทุกคนในทีมมีความรักในงาน มีความเป็นธรรม มีกลไกการสื่อสารเพื่อการสร้างทีม ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร การพัฒนา

แรงจูงใจในทีมร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว การประสานงานและการบริหารข้อขัดแย้ง เข้าใจหลักที่จะทำงานร่วมกัน เป็นทีมงาน การเลือกและการวางบทบาทของผู้นำที่เหมาะสม และการสนับสนุนและการสร้างความไว้วางใจ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

1.1 สภาพที่เป็นจริง โดยรวมเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่เป็นจริง ผู้บริหารมีทักษะด้านนวัตกรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีทักษะอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ และด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานในการพัฒนาการจัดการศึกษา การบริหารงาน การกำกับ ติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าหรือความสำเร็จ ของงานในด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะ ความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะด้านเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีภาวะผู้นำ และมีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพมีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีระบบข้อมูล สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและการรายงานผลอย่างเป็นระบบใช้งานวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2562) สอดคล้องกับผลการวิจัย ศศิตา เพลินจิต (2558 : 99-101) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังที่ วุฒิพงษ์ ศรีจันทร์ จำนง แจ่มจันทร์วงษ์ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ (2561) ได้ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุนันทา พันธรักษ์ พงษ์ (2564) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ สงรัมย์ (2562) ที่พบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่คาดหวัง ผู้บริหารมีความคาดหวัง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะด้านการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) การสอนดิจิทัล (Digital Pedagogy) มินโยบายในการการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งนโยบายดังกล่าว เป็นนโยบายจุดเน้นที่สำคัญเนื่องจากเป็นนโยบายที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการ

บริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และปรับบทบาทภารกิจของหน่วยงานทั้งระดับสำนักงานทั้งส่วนกลาง และระดับภูมิภาค โดยปรับโครงสร้างของหน่วยงานทุกระดับตั้งแต่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานส่วนกลาง ให้มีความทันสมัยพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา หน่วยงานสำนักงานเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล Digital Technology เช่น Cloud Technology Big Data Technology และ Communication Technology เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2562) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนรวมทั้งดำเนินการให้มีการขยายผลนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและด้านการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ที่นำไปสู่ Digital Life & Learning (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Shaman (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำและองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นการสำรวจธรรมชาติคุณลักษณะขององค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลในการสร้างสรรค์ ประสิทธิภาพขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากภาวะผู้นำแบบเดิม ในประเด็นความเป็นครูและผู้ฝึกสอนและความเป็นศูนย์กลางของผู้นำ สิ่งที่เป็นจุดเด่นเฉพาะ คือ ตามต้องการแบบแผนความคิดใหม่สอดคล้องกับ Ejimofor (2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของครูในเรื่อง เกี่ยวกับทักษะด้านภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงของอาจารย์ใหญ่ และความพึงพอใจในการทำงาน ของครู ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านภาวะผู้นำแบบ เปลี่ยนแปลงของอาจารย์ใหญ่ มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความพึงพอใจในการทำงาน ของครู ดังนั้น จึงมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะพื้นฐานของครูกับ ความพึงพอใจในการทำงานด้วยผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ใหญ่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเดิม ด้วยจำนวนปีที่มากกว่านอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะว่า อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาควรเข้าใจ คุณลักษณะพื้นฐานที่จะส่งเสริมด้านระดับสติปัญญา ความคิด สร้างสรรค์ การตัดสินใจและความรู้ ความก้าวหน้าของครูให้เพิ่มขึ้น และความสามารถพัฒนาทักษะที่จะส่งเสริมการสร้างและดำรงรักษามิตรภาพ ระหว่างเพื่อนร่วมงานของตนเองได้อีก

1.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเรียงลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ด้านความรู้ นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ได้วิเคราะห์สภาพองค์กร เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มีการบริหารจัดการความรู้ โดยการสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ การประมวลความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ เพื่อให้ทุกคน ในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงสุดสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานอย่างถูกต้อง มุ่งมั่น ตั้งใจให้เกิดผลงานที่ดีที่สุดผู้เรียนมีคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะ ในศตวรรษที่ 21 (3R8C) นำระบบเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดการขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสร้างสรรค์ เอื้ออำนวยให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mostafa, Habib, Farzaa and Nahid (2012 : 388-394) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ทักษะการบริหารจากทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) สำหรับผู้บริหารด้านพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยในประเทศอิหร่าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษย์ มีความสำคัญมากที่สุด

รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิคตามลำดับ โดยการศึกษาครั้งนี้ ยังได้ศึกษาความสำคัญของหัวข้อย่อยในทักษะแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่าทักษะ ด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อย่อยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยเรียงลำดับ ความสำคัญ ดังนี้ ความมีวินัย การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการวางแผน ทักษะด้านมนุษยของ ผู้บริหารในแต่ละหัวข้อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Kaume - Mwinzi (2016 : 85 - 94) ได้ศึกษาการบริหารจัดการและนวัตกรรมภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในมุมมองของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตย่อยในประเทศเคนยา ผลการศึกษาพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 3 คน จบปริญญาตรีหรือปริญญาโททางการศึกษา แต่ไม่ได้รับการ ฝึกอบรมในด้านทักษะผู้นำมาก่อน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา การมอบหมายงานให้แก่ รองผู้อำนวยการและหัวหน้าแผนกต่าง ๆ โดยดำเนินงานด้านบริหารและการจัดการ แต่ขาดทักษะภาวะผู้นำ ซึ่งทักษะภาวะผู้นำที่ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องการได้แก่ การทำงานเป็นทีม การจูงใจ ครูผู้สอนหรือผู้ไม่ได้สอนและนักเรียน การประสานงานในโรงเรียน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสร้างวัฒนธรรมในการเรียนรู้ เชื่อมโยงประสานความร่วมมือ การเข้าถึงได้ง่าย มีวิธีในการสื่อสาร หลายทาง สร้างนวัตกรรม เป็นครูที่มีคุณภาพปฏิบัติงานในโรงเรียนและตรงต่อเวลา มีความรู้ เป็นตัวอย่างในการเป็นผู้นำ

2. แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยเรียงลำดับตามลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ควรมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการบริหาร กำหนดกลยุทธ์ โครงสร้างสถานศึกษา การวิเคราะห์งบประมาณสนับสนุน วางแผนการบริหารพัฒนานวัตกรรม การใช้ความรู้ทักษะด้านศาสตร์และศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา การสร้างองค์ความรู้ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ วิสัยทัศน์ในการบริหารงานนวัตกรรม ด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ ควรมีกระบวนการแก้ไขปัญหาการเตรียมการรับมือสถานการณ์ต่างๆ การนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่น การหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้และพัฒนา การปรับปรุงกระบวนการจากที่มีการนำไปใช้ การสร้างทางเลือกและมาตรฐานให้เหมาะสม ทักษะด้านการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหา การประเมินผลจากกระบวนการที่นำไปใช้ ด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ผู้บริหารจะควรมีความสนใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง มีการพัฒนาทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี การประเมินความรู้ทักษะด้านนวัตกรรมจากการพัฒนา มีความใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรม สามารถปรับตัวบนความเปลี่ยนแปลงได้ มีความยืดหยุ่นในการพัฒนางานด้านต่างๆ ความรู้ ความชำนาญในการพัฒนาสมรรถภาพ และความสามารถในการเป็นผู้นำทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรม ด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาด้านความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนในแพลตฟอร์ม ความสามารถในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี ความสามารถในการใช้โปรแกรมแพลตฟอร์มที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การประยุกต์ใช้งานดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาความรู้ด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม การขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก และการถ่ายทอดองค์ความรู้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร สร้างทัศนคติให้ทุกคนในทีมมีความรักในงาน มีความเป็นธรรม มีกลไกการสื่อสารเพื่อการสร้างทีม ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร การพัฒนาแรงจูงใจในทีมร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว การประสานงานและการบริหารข้อขัดแย้ง เข้าใจหลักที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน การเลือกและการวางบทบาทของผู้นำที่เหมาะสม และการสนับสนุนและการสร้างความไว้วางใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าแนวทางการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ทักษะด้านกระบวนการบริหารงานด้านนวัตกรรม ทักษะด้านความรู้นวัตกรรมดิจิทัลแพลตฟอร์ม ทักษะด้านการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการแก้ไขปัญหาและการประยุกต์นำไปใช้ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น 1 ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะด้านนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ประเด็นให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนโครงสร้างการออกแบบและกระบวนการใน การให้บริการด้วยระบบดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถด้านการเป็นผู้นำดิจิทัล มีการติดตาม ข่าวสารเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะด้านนวัตกรรม ความสามารถด้านผู้นำด้านนวัตกรรม จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้กระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นตัวขับเคลื่อน ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะอื่นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในทุกข้อเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้และบริหารสถานศึกษา นำมาปรับปรุงพัฒนาในด้านการบริหารของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล พัฒนาต่อไป

2.2 ควรประยุกต์ใช้เทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในการประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา วรณศรี. (2563). *นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พยัคฆ์ วุฒิรงค์ (2563). *การจัดการนวัตกรรม : ทรัพยากรองค์การแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชนี บุญคง. (2560). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 36*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิมพ์ใจ ทวีติยาภรณ์. (2564). *นวัตกรรมแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเทคโนโลยีและการจัดการนวัตกรรม: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วุฒิพงษ์ ศรีจันทร์ จ่านอง แจ่มจันทร์พงษ์ และวีรพันธุ์ ศรีฤทธิ์. (2561). *ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2562). *ข้อมูลสารสนเทศ*. Retrieved on 10 August 2566 from: <https://eoffice.sesao1.go.th/info/school-group>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *รายงานประจำปี 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2563). *การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่ 4 (2559-2563)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนันทา พันธรักษ์พงษ์. (2564). *สภาพและแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุวิทย์ สงรัมย์. (2562). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Ejimofo, F.O. (2007). Principals' Transformational Leadership Skills and Their Teachers' Job Satisfaction in Nigeria. *ETD Archive*. 86.
<https://engagedscholarship.csuohio.edu/etdarchive/86>
- Kassi, O., & Lehdonvirta, V. (2018). Online labour index: Measuring the online gig economy for policy and research. *Technological Forecasting and Social Change*, 137, 241-248, <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.07.056>.
- Kaume-Mwinzi, K.R. (2016). Administrative and leadership innovation in the 21st Century: a secondary school sub-sector perspective in Kenya. *Research in Pedagogy*, 6(2), 85-94.
- Mostafa, A., Habib, H., Farzad, O., Nahid, J. (2012). Prioritizing Managerial Skills Based on Katz's Theory in the Physical Education Office of Universities in Iran. *World Applied Sciences Journal*. 20 (3), 388-394.
- National Innovation Agency (2019). *Innovation for the Future*. Retrieved from: <https://www.nia.or.th/frontend/bookshelf/zWf7zwTMcEWhl/62d3a82b0f129.pdf>
- Shaman, C. C. (2005). [online]. Leadership and the learning organization. Retrieved July 18, 2020, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/1426664>